EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

21. oktoober 2004 *

Kohtuasjas C-445/03,

mille esemeks on EÜ artikli 226 alusel esitatud liikmesriigi kohustuse rikkumise hagi,

esitatud 21. oktoobril 2003,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: M. Patakia, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Luksemburgi Suurhertsogiriik, esindaja: S. Schreiner, keda abistas advokaat A. Rukavina,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees P. Jann, kohtunikud K. Lenaerts (ettekandja), K. Schiemann, E. Juhász ja M. Ilešič,

kohtujurist: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 15. juuli 2004. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Ühenduste Komisjon palub Euroopa Kohtul tuvastada, et:

— kehtestades teise liikmesriigi teenuseosutaja puhul, kes kasutab esimeses liikmesriigis teenuste osutamiseks kolmandate riikide kodanikke, kes alaliselt elavad ja töötavad teises liikmesriigis, sellise üksiktööloa või rühmatööloa

nõude, mille andmine sõltub tööturuga seotud kaalutlustest, samuti tähtajatu töösuhte olemasolust ning sellest, et töösuhe nimetatud teenuseosutajaga on kestnud vähemalt kuus kuud, ning

— kehtestades asjaomasele teenuseosutajale vähemalt 60 000 Luksemburgi frangi (1487 euro) suuruse pangagarantii esitamise nõude,

on Luksemburgi Suurhertsogiriik rikkunud EÜ artiklist 49 tulenevaid kohustusi.

Siseriiklik õiguslik raamistik

2 Suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määruse Luksemburgi Suurhertsogiriigis võõrtöötajate töötamise suhtes kohaldatavate meetmete kohta (*Mémorial* A 1972, lk 945), muudetud 17. juuni 1994. aasta suurhertsogi määrusega (*Mémorial* A 1994, lk 1034; edaspidi „suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määrus"), artikli 1 esimeses ja neljandas lõigus on sätestatud:

„Ilma et see mõjutaks Luksemburgi Suurhertsogiriiki elamaasumisega seotud sätteid, ei tohi ükski välismaalane teha Luksemburgis vaimset ega füüsilist tööd, ilma et tal oleks selleks käesoleva määruse alusel antud luba.

[...]

Käesoleva määruse sätteid ei kohaldata töötajate suhtes, kes on Euroopa Liidu liikmesriigi või Euroopa Majanduspiirkonna lepingu liikmeks oleva riigi kodanikud."

3 Suurhertsogi 12. juuli 1972. aasta määruse artikkel 2 sätestab, et määruse artiklis 1 ettenähtud, ühte kõnealuses artiklis loetletud neljast liigist kuuluva loa annab töötajale Tööministeerium või tema volitatud asutus.

4 Suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määruse artikli 4 esimeses, teises, viiendas ja kuuendas lõigus on sätestatud:

„Tööandjal ei ole lubatud tööle võtta võõrtöötajat, kes ei esita kehtivat tööluba ja ilma, et Riiklikule Tööjõuametile oleks eelnevalt teatatud töökoht, kuhu töötaja soovitakse tööle võtta.

Nimetatud teatis, mis tuleb esitada kahes eksemplaris ja millel peab olema töötaja allkiri, on tööloa andmise või pikendamise taotlus töötaja puhul, kellel veel tööluba ei ole või kelle tööloa kehtivusaeg on möödunud või kelle tööluba on antud vaid teatud tööandja või ametiga seoses.

[...]

Riiklik Tööjõuamet annab vastavalt käesoleva artikli lõikele 2 teatise vastuvõtmise kohta kviitungi. See kviitung on ajutine tööluba. Kviitungi koopia saadetakse tööandjale.

Kui tööloa andmisest keeldutakse, kaotab ajutine tööluba automaatselt kehtivuse."

5 Suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määruse artikkel 8 on sõnastatud järgmiselt:

„Tööloa annab, selle andmisest keeldub ja selle tühistab Tööministeerium või tema volitatud asutus käesoleva määruse artiklis 7a ette nähtud [vastava komisjoni] arvamuse ja tööturuasutuse arvamuse alusel. Neis kahes arvamuses arvestatakse muuhulgas tööturu olukorda, arengut ja struktuuri".

6 Suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määruse artikli 9 lõikes 1 on sätestatud:

„Erijuhtudel võib tööandja taotlusel anda rühmatööloa ajutiselt Luksemburgi Suurhertsogiriiki lähetatud Luksemburgi või välisriigi äriühingu töötajatele.

Eelmises lõigus ette nähtud rühmatööluba võidakse anda ainult neile töötajatele, kellel on neid lähetava tööandjaga tähtajatu tööleping, mis on sõlmitud vähemalt kuus kuud enne selle töö algamist Luksemburgi Suurhertsogiriigis, mille jaoks tööluba taotletakse."

7 Eelmainitud määruse artikli 9a esimeses ja teises lõigus on sätestatud:

„Üksiktööload ja rühmatööload antakse pärast seda, kui tööandja on esitanud heakskiidetud krediidiasutuse pangagarantii, mille eesmärk on katta nende isikute võimaliku kodumaale tagasisaatmise kulud, kellele tööluba taotletakse.

Pangagarantii summa kinnitab käesoleva määruse artikli 7a alusel moodustatud komisjon ja see peab olema vähemalt 60 000 franki töötaja kohta."

Kohtueelne menetlus

8 Kuna komisjon on seisukohal, et suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määruse artiklid 1, 4, 8, 9 ja 9a on vastuolus EÜ artikliga 49, algatas ta liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise menetluse.

9 Pärast seda, kui ta oli hoiatuskirjas esitanud Luksemburgi Suurhertsogiriigile võimaluse esitada oma seisukoht, esitas komisjon põhjendatud arvamuse, milles kutsus liikmesriiki võtma arvamuse täitmiseks vajalikud meetmed kahe kuu jooksul arvamuse kättesaamisest. Kuna Luksemburgi Suurhertsogiriik põhjendatud arvamusele ei vastanud, esitas komisjon käesoleva hagi.

Hagi

Poolte argumendid

10 Esiteks väidab komisjon, et suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määrusega diskrimineeritakse teenuseid osutavaid äriühinguid, kuna sellega kohaldatakse ajutiselt Luksemburgi lähetatavate töötajate suhtes kohalikule tööturule pääsemise tingimusi. Lisaks sellele väidab komisjon, et igal juhul on kõnealuses määruses EÜ artikliga 49 vastuolus olevaid sätteid.

11 Teiseks on komisjon seoses suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määruse erinevate sätetega seisukohal, et tööloa eelneva taotlemise nõue muudab teenuste osutamise vabaduse näiliseks ja et loa andmine sõltub kohaliku haldusasutuse suvast. Komisjon väidab, et Luksemburgi sotsiaalset kaitset käsitlevate õigusnormide järgimine juhtudel, kui töötaja on lähetatud teenuste osutamiseks, on võimalik vähem piiravate meetmete abil.

12 Komisjon märgib vähemalt kuus kuud enne lähetamist sõlmitud tähtajatu töölepingu nõude kohta, et see on vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega. Komisjon tõdeb, et kui on täidetud teenuseosutaja asukohamaal kolmandate riikide

kodanike töölevõtmist reguleerivate sätete nõuded, on asjaomasel kodanikul nõuetele vastav ja tavaline töösuhe. Lisaks tõdeb komisjon, et kõnealune nõue ei arvesta teatud tegevusvaldkondade erisustega, kus tihti sõlmitakse tähtajalisi töölepinguid ega juhtudega, kui teenuseid osutatakse juhuslikult ja väga lühikese aja vältel.

13 Pangagarantii tingimuse kohta väidab komisjon, et see on lisakoormus välisriigi tööandja jaoks, kes on juba pidanud asukohaliikmesriigis tasuma lõivusid või isegi seadma pangagarantii selleks, et seal liikmesriigis tööluba saada. Lisaks märgib komisjon, et töötaja tagasipöördumist tööandja asukoha liikmesriiki pärast teenuse osutamise lõppu on võimalik tagada teistsuguste, vähem piiravate meetmetega.

14 Esiteks vastab Luksemburgi valitsus, et suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määrust tuleb hinnata koosmõjus siseriiklike sotsiaalkaitset reguleerivate õigusaktidega, millega on kehtestatud ranged nõuded alampalga, tööohutuse ja töölepingu kestuse kohta. Ta väidab, et ainus võimalus tõhusalt tagada nende õigusaktide täitmine muu hulgas juhtudel, kui välisriigi äriühingud osutavad teenuseid kasutades selleks muude kui liikmesriikide kodanikest töötajaid, on halduslikel lubadel põhinev järelevalve. Luksemburgi valitsus väidab, et kõnealuste nõuete eesmärk on üldistes huvides töötajate sotsiaalse kaitse tagamine, kuna nende abil soovitakse ära hoida eelkõige kolmandatest riikidest pärit olevate töötajate ekspluateerimist, ja teisalt kohaldatakse neid nõudeid nii välisriikide kui ka Luksemburgi teenusteosutajate suhtes, et vältida diskrimineerimist viimati mainitute kahjuks.

15 Teiseks väidab Luksemburgi valitsus, et komisjoni poolt suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määruse mitme nõude kohta esitatud väited ei ole põhjendatud.

16 Luksemburgi valitsus väidab seoses tööloa eelneva taotlemise nõudega, et suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määruse artiklites 8 ja 9 olevate viidetega vastavalt tööturu olukorrale ja erijuhtudele rakendatakse nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määrusest (EMÜ) nr 1612/68 töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires (EÜT L 257, lk 2) tulenevat põhimõtet, mille kohaselt ühenduse kodanikel on töö saamisel eesõigus. Lisaks sellele leiab ta, et loa andmisest keeldumise otsuse kohtulik kontroll välistab otsuste tegemisel Luksemburgi ametiisikute suva.

17 Samuti vaidlustab ta väite, nagu muudaks rühmaloa taotlemise nõue teenuste osutamise vabaduse näiliseks, ja rõhutab, et teenuseosutajal on võimalik esitada taotlus enne teenuse osutamise lepingu lõplikku sõlmimist ning et selline taotlus vaadatakse läbi lihtsustatud korras.

18 Seoses nõudega, et tööleping peab olema tähtajatu ja kehtiv vähemalt kuus kuud enne lähetust, väidab Luksemburgi valitsus, et selle eesmärk on tagada töötaja kindel side päritoluliikmesriigiga ning vahetu ja nõuetekohane side lähetava äriühinguga, mis väldiks kolmandatest riikidest pärit oleva tööjõu ekspluateerimise ohtu ja konkurentsi moonutamist sotsiaalse dumpinguga. Ta lisab, et lähetavas äriühingus pikaajalise töötamise väljavaate puudumise korral võiks töötajal, kes juba kord viibib teatud aja Luksemburgi tööturul, tekkida soov sinna jääda. Luksemburgi valitsus vaidleb vastu väitele, et vaidlusalused nõuded ei ole proportsionaalsed ja rõhutab, et kõnealuses valdkonnas riikide vahel olevate suurte erinevuste tõttu ei ole töötajate kaitse tingimata tagatud töötaja päritoluliikmesriigis.

19 Pangagarantii nõude kohta väidab Luksemburgi valitsus, et selle täitmiseks on vaja saada krediidiasutuse garantiikiri, mille hinnaks on umbkaudu ainult 25 eurot poolaastas.

Euroopa Kohtu hinnang

20 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei nõua EÜ artikkel 49 mitte ainult kogu riikkondsusel põhineva diskrimineerimise keelamist teise liikmesriigi teenuseosutaja suhtes, vaid ka kõigi piirangute kaotamist, isegi juhul kui need laienevad nii selle riigi kui ka teiste liikmesriikide teenuseosutajatele, kui need võivad keelata, takistada või muuta vähem soodsaks teenuseosutaja tegevuse, kelle asukoht on teises liikmesriigis, kus ta seaduslikult sarnaseid teenuseid osutab (vt eelkõige 24. jaanuari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-164/99: Portugaia Construções, EKL 2002 lk I-787, punkt 16 ja viidatud kohtupraktika).

21 Siiski võib ühenduse tasemel ühtlustamata valdkonna siseriiklik normistik, mida kohaldatakse eranditeta kõigi kõnealuses liikmesriigis tegutsevate füüsiliste isikute või äriühingute suhtes, olla õigustatud sellele vaatamata, et sellega piiratakse teenuste osutamise vabadust, tingimusel et see on vastavuses ülekaalukate avalike huvidega, mis ei ole kaitstud teenuseosutaja suhtes tema asukohaliikmesriigis kohaldatavate eeskirjadega, ja ainult niivõrd, kui see on eesmärgi saavutamise tagamiseks sobiv ega ole ulatuslikum, kui on vajalik eesmärgi saavutamiseks (vt 23. novembri 1999. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-369/96 ja C-376/96: Arblade jt, EKL 1999, lk I-8453, punktid 34 ja 35, ja eespool viidatud otsus kohtuasjas Portugaia Construções, punkt 19).

22 Kõnealuste nõuete vastavust EÜ artiklile 49 tuleb vaadelda eelmainitud põhimõtteid silmas pidades.

23 Vaidlust ei ole selles, et nõuded, mida teenuseosutaja, kes kavatseb lähetada Luksemburgi kolmandate riikide kodanikest töötajaid, peab suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määruse alusel täitma, piiravad neist tuleneva halduskuliku ja majanduskuliku

koormuse tõttu lähetamist ja selle tagajärjel asjaomase äriühingu poolt teenuste osutamist (vt selle kohta 25. oktoobri 2001. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-49/98, C-50/98, C-52/98–C-54/98 ja C-68/98–C-71/98: Finalarte jt, EKL 2001, lk I-7831, punkt 30).

24 Seoses juhtumiga, kus teenuseid osutav ühenduse äriühing lähetas kolmandate riikide töötajaid, on Euroopa Kohus otsustanud, et siseriiklik normistik, mille kohaselt selles riigis teenuste osutamiseks peab teise liikmesriigi äriühing saama halduslikku loa, piirab teenuste osutamise vabadust EÜ artikli 49 tähenduses (vt 9. augusti 1994. aasta otsus kohtuasjas C-43/93: Vander Elst, EKL 1994, lk I-3803, punkt 15).

25 Piiriüleste teenuste osutamise raames kolmandate riikide kodanikest töötajate lähetamise valdkond ei ole ühenduse tasemel ühtlustatud, kuna komisjoni 12. veebruaril 1999 esitatud ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviks piiriüleste teenuste osutamise raames kolmandate riikide kodanikest töötajate lähetamise kohta (EÜT 1999, C 67, lk 12) on siiani vastu võtmata. Lisaks sellele kohaldatakse suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määrust artikli 9 lõike 1 alusel eranditeta nii suurhertsogiriigi kui ka teiste riikide äriühingute suhtes.

26 Neid asjaolusid arvestades tuleb uurida, kas suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määrusest tulenevad teenuste osutamise vabaduse piirangud on õigustatud avalikes huvides ja kas need on käesoleval juhul eesmärgi saavutamiseks tegelikult sobivad ja vajalikud (vt eespool viidatud otsus liidetud kohtuasjades Finalarte jt, punkt 37).

27 Käesolevas kohtuasjas on suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määruse nõuete toetuseks esitatud ühelt poolt sotsiaalsel kaitsel ja teisalt tööturu stabiilsusel rajanevad põhjendused.

28 Esiteks toetub Luksemburgi valitsus vajadusele kindlustada kõnealuste siseriiklike õigusnormide täitmine eelkõige selleks, et tagada riiki lähetatud töötajate sotsiaalne kaitse alampalkade, tööohutuse ja töölepingu kestuse osas, samuti sotsiaalsest vaatenurgast võrdsed konkurentsitingimused nii Luksemburgi kui ka välisriikide äriühingutele. Luksemburgi valitsuse arvates sellise nõude eesmärk, mille kohaselt peab rühmatööloa taotlemisel asjaomaste töötajate ja nende tööandja vaheline tähtajaline tööleping olema kehtinud vähemalt kuus kuud, on eelkõige välistada kolmandatest riikidest pärineva tööjõu kuritahtlik ekspluateerimine ebakindlate ja vähetasustatud lepingutega ning sotsiaalse dumpinguga konkurentsi moonutamine.

29 On tõsi, et Euroopa Kohus on tunnistanud töötajate kaitse ülekaalukaks avalikuks huviks (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsused liidetud kohtuasjades Finalarte jt, punkt 33, ja kohtuasjas Portugaia Construções, punkt 20). Samuti on õige, et ühenduse õigusega ei ole vastuolus, kui liikmesriikide õigus või tööturu osapoolte vahelised kollektiivlepingud laienevad kõigile selles riigis kasvõi ajutiselt palgatööd tegevatele isikutele, sõltumata nende tööandja asukohariigist, samuti ei keela ühenduse õigus liikmesriikidel asjakohaste vahenditega tagada nende eeskirjade täitmist (vt 3. veebruari 1982. aasta otsus liidetud kohtuasjades 62/81 ja 63/81: Seco ja Desquenne & Giral, EKL 1982, lk 223, punkt 14), kui ilmneb, et neist tulenev kaitse ei ole tagatud äriühingu suhtes asukohaliikmesriigis kehtivate samaste või põhimõtteliselt sarnaste kohustustega (vt 28. märtsi 1996. aasta otsus kohtuasjas C-272/94: Guiot, EKL 1996, lk I-1905, punktid 16 ja 17, ja eespool viidatud otsus kohtuasjas Arblade jt, punkt 51).

30 Suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määrusega kehtestatud töölubade süsteemi ei saa siiski pidada sobivaks vahendiks. Selles ettenähtud formaalsused ja tähtajad võivad takistada vabalt teenuste osutamist kolmandate riikide kodanikke lähetades.

31 Teenuseid osutava äriühingu kohustus kohalikele ametiasutustele eelnevalt teatada, et lähetatakse üks või enam töötajat, nende lähetuse kestus ja teenused, mille osutamiseks nad lähetatakse, oleks sama tõhus ja vähem piirav vahend, kui vaidlusalused nõuded. See kohustus võimaldaks asjaomastel ametiasutustel kontrollida, kas Luksemburgi õigusnorme lähetuse kestel täidetakse, arvestades samas kohustusi, mida äriühing peab täitma asukohaliikmesriigis kohaldatavate sotsiaalõiguse sätete alusel.

32 Lisaks eelnevale on loa andmise eeldusena nõue, et töötajatel peab olema tähtajatu tööleping, mis on sõlmitud kõnealuste töötajate ja nende tööandja äriühingu vahel vähemalt kuus kuud enne lähetamist Luksemburgi, ulatuslikum sellest, mida sotsiaalse kaitse eesmärgi saavutamiseks on vaja seada tingimuseks teenuste osutamisel kolmandate riikide kodanikest töötajaid lähetades.

33 Nagu komisjon on õigesti leidnud, võib selline nõue muuta oluliselt keerukamaks kolmandate riikide töötajate lähetamise Luksemburgi teenuste osutamiseks tegevusvaldkondades, kus konkreetse valdkonna erijoonte tõttu sõlmitakse lepingud sageli lühiajalistena või teatud töö tegemiseks. Tuleb märkida, et Luksemburgi valitsuse antud teabe kohaselt on töölepinguid reguleerivate siseriiklike õigusnormidega lubatud eelmainitud tüüpi lepinguid sõlmida selleks, et palgata teatud tööde tegemiseks ühenduse kodanikest töötajaid.

34 Nagu kohtujurist on oma ettepaneku punktis 52 märkinud, mõjutab kõnealune nõue selliste äsja asutatud äriühingute olukorda, kes sooviksid osutada Luksemburgis teenuseid kolmandate riikide töötajaid kasutades.

35 Lisaks sellele ei arvestata nõude puhul sotsiaalsete meetmetega, eelkõige töö- ja palgatingimustega, mida lähetada kavatsev äriühing peab täitma päritoluliikmesriigis kas kõnealuse liikmesriigi õiguse või Euroopa Ühenduse ja kolmanda riigi vahel sõlmitud lepingu alusel, ning mille kohaldamine tõenäoliselt välistab töötajate ekspluateerimise ja äriühingute vahelise konkurentsi moonutamise (vt eespool viidatud otsus kohtuasjas Vander Elst, punkt 25).

36 Seega tuleb järeldada, et suurhertsogi 12. mai 1972 määrus ei ole töötajate kaitse eesmärgi saavutamiseks sobiv meede.

37 Teiseks, nagu Luksemburgi valitsus märgib nimelt käesoleva otsuse punktides 32–35 käsitletud nõude kohta, on suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määruse eesmärk vältida riigi tööturu häiringuid kolmandate riikide kodanikest töötajate sissevoolu tagajärjel.

38 Tuleb meenutada, et kuigi tööturu häiringute ärahoidmine on tõepoolest ülekaalukas avalik huvi (vt 27. märtsi 1990. aasta otsus kohtuasjas C-113/89: Rush Portuguesa, EKL 1990, lk I-1417, punkt 13), ei pääse liikmesriigi äriühingu teenistuses olevad töötajad, kes lähetatakse teise liikmesriiki teenuseid osutama, selle liikmesriigi tööturule, kuna nad naasevad pärast töö sooritamist oma päritolu- või elukoha liikmesriiki (vt eespool viidatud otsused kohtuasjades Rush Portuguesa, punkt 15, Vander Elst, punkt 21, ja Finalarte jt, punkt 22).

39 Samas on kohus olnud seisukohal, et liikmesriik võib kontrollida, kas teise liikmesriigi äriühing, kes lähetab tema territooriumile muude kui liikmesriikide kodanikest töötajaid, ei kasuta teenuste osutamise vabadust muul kui asjaomase teenuse osutamise eesmärgil, näiteks lähetades töötajaid tööjõu vahendamise või rentimise tarbeks (vt eespool viidatud otsus kohtuasjas Rush Portuguesa, punkt 17).

40 Siiski peab kontrollimise puhul arvestama ühenduse õigusest, eelkõige teenuste osutamise vabadusest tulenevate piiridega; seda vabadust ei saa muuta näiliseks ja ametnike suvast sõltuvaks (eespool viidatud otsus kohtuasjas Rush Portuguesa, punkt 17).

41 Nagu käesoleva otsuse punktis 30 on tõdetud, võib tööloa taotlemise nõue selleks ettenähtud formaalsuste ja tähtaegade tõttu takistada vabadust osutada Luksemburgis teenuseid kolmandate riikide kodanikke lähetades.

42 Lisaks sellele, nagu on märkinud komisjon, muudab suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määrus kolmandate riikide töötajate võimaliku lähetamise Luksemburgi sõltuvaks kohaliku haldusasutuse suvast, kuna selles nähakse ette üksiktöölubade andmise kaalumine tööturu olukorda silmas pidades ning rühmalubade andmine üksnes erijuhtudel.

43 Vastupidiselt Luksemburgi valitsuse väidetele, ei oma ühenduse kodanikele töö saamisel eesõiguse andmise kaalutused tähtsust seoses teenuste osutamiseks lähetatavate töötajatega, kes ei pääse vastuvõtva liikmesriigi tööturule. Luksemburgi valitsuse väide, et haldusotsuste suhtes võib kohaldada kohtulikku kontrolli, kinnitab

asjaolu, et nõutava tööloa taotlemine võib põhjustada teenuseosutajale kahjulikku viivitust.

44 Seoses nõudega, et rühmatööloa taotlemisel peab asjaomaste töötajate ja nende tööandja vaheline tähtajatu tööleping olema kehtinud vähemalt kuus kuud, on käesoleva otsuse punktides 33 ja 34 juba tõdetud, et selline nõue võib muuta oluliselt keerukamaks kolmandate riikide töötajate lähetamise Luksemburgi teenuste osutamiseks tegevusvaldkondades, kus sageli sõlmitakse lepingud lühiajalistena või teatud töö tegemiseks, või äsja asutatud äriühingutele, kes kasutavad Luksemburgis teenuste osutamiseks muude kui liikmesriikide kodanikest töötajaid.

45 Samuti ei ole nõue proportsionaalne, arvestades eesmärki tagada töötajate tagasipöördumine päritoluliikmesriiki pärast lähetuse lõppemist.

46 Teenuseid osutava äriühingu kohustus esitada kohalikele ametiasutustele tõendid selle kohta, et asjaomaste töötajate puhul on elukoha, tööloa ja sotsiaalse kaitse nõuded tööandja äriühingu liikmesriigis täidetud, annaks ametiasutustele hagi esemeks olevate meetmetega võrreldes vähem piirava, kuid sama tõhusa tagatise asjaomaste töötajate olukorra õigusaktide nõuetele vastavuse kohta ja selle kohta, et nad tegutsevad oma põhitegevusalal liikmesriigis, kuhu nad on lähetatud. Luksemburgi ametiisikud saaksid asjaomase äriühingu poolt lähetuse kestuse kohta antud teabe alusel (vt käesoleva otsuse punkt 31) võtta selle ajavahemiku lõppemisel vajaduse korral asjakohaseid meetmeid.

47 Kohustus esitada tööloa saamiseks pangagarantii, mis kataks pärast lähetuse lõppemist vajadusel töötajate võimaliku kodumaale tagasisaatmise kulud, on saavutatavat eesmärki arvestades teenust osutavale äriühingule liigne koorem. Nagu kohtujurist on oma ettepaneku punktis 56 märkinud, on täiesti võimalik ette näha meetmeid, mis on teenuste osutamise vabadusega paremini kooskõlas kui üldine kohustus esitada eelnevalt pangagarantii, näiteks kohustus tasuda võimaliku kodumaale tagasisaatmise tegelikud kulud.

48 Seega tuleb tõdeda, et suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määruse nõuded ei ole sobivad meetmed häiringute ärahoidmiseks kohalikul tööturul.

49 Eeltoodut arvestades on komisjoni väited suurhertsogi 12. mai 1972. aasta määruse kohta põhjendatud.

50 Seega tuleb tõdeda, et kuna Luksemburgi Suurhertsogiriik nõuab teise liikmesriigi teenuseosutajate puhul, kes soovivad lähetada Luksemburgi Suurhertsogiriiki kolmandate riikide kodanikest töötajaid, üksiktööluba, mis antakse tööturuga seotud kaalutlustel või rühmatööluba, mis antakse ainult erijuhtudel ning tingimusel, et töötajate ja neid lähetava äriühingu vaheline tähtajatu tööleping on kehtinud vähemalt kuus kuud enne lähetust, ning nõudes teenuseosutajatelt pangagarantii esitamist, on Luksemburgi Suurhertsogiriik rikkunud EÜ artiklist 49 tulenevaid kohustusi.

Kohtukulud

51 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Luksemburgi Suurhertsogiriik on kohtuvaidluse kaotanud, mõistetakse kohtukulud välja Luksemburgi Suurhertsogiriigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. **Kuna Luksemburgi Suurhertsogiriik nõuab teise liikmesriigi teenuseosutajate puhul, kes soovivad lähetada Luksemburgi Suurhertsogiriiki kolmandate riikide kodanikest töötajaid, üksiktööluba, mis antakse tööturuga seotud kaalutlustel või rühmatööluba, mis antakse ainult erijuhtudel ning tingimusel, et töötajate ja neid lähetava äriühingu vaheline tähtajatu tööleping on kehtinud vähemalt kuus kuud enne lähetust, ning nõudes teenuseosutajatelt pangagarantii esitamist, on Luksemburgi Suurhertsogiriik rikkunud EÜ artiklist 49 tulenevaid kohustusi.**

2. **Mõista kohtukulud välja Luksemburgi Suurhertsogiriigilt.**

Allkirjad.